

FUNKCE

Pracovní list

Modifikace: B

Cílová skupina: žáci 1. a 2. ročníku SŠ

Příklad 1 Víme, že funkce může být určena různými způsoby – funkčním předpisem (analyticky), grafem, tabulkou, nebo slovním popisem závislosti dvou veličin. Z následujících situací vyberte ty, které skutečně určují funkci.

1. $g : y = -3x + \frac{2x+1}{2}$

2.

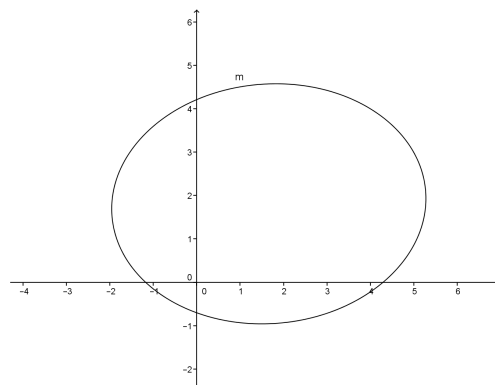
t	0	30	45	$\sqrt{2}$	90	120	135	150	180
F(t)	0	$\frac{\pi}{6}$	$\sqrt{\pi}$	17.5	-125.8	$\frac{2\pi}{3}$	e^2	$\frac{5\pi}{6}$	11

3.

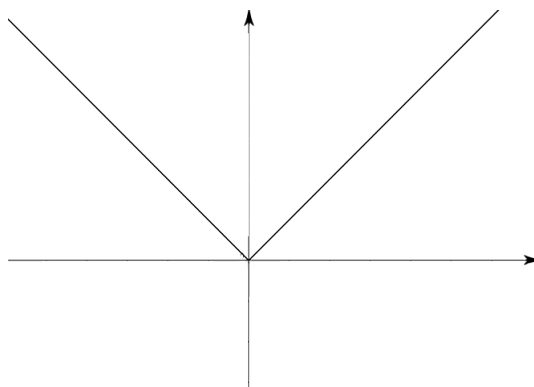
x	-1	0	1	-2	1	2
h(x)	-3.5	0	7.1	6.3	-1.2	2.8

4. $k(x) = x \cdot e^x$

5.

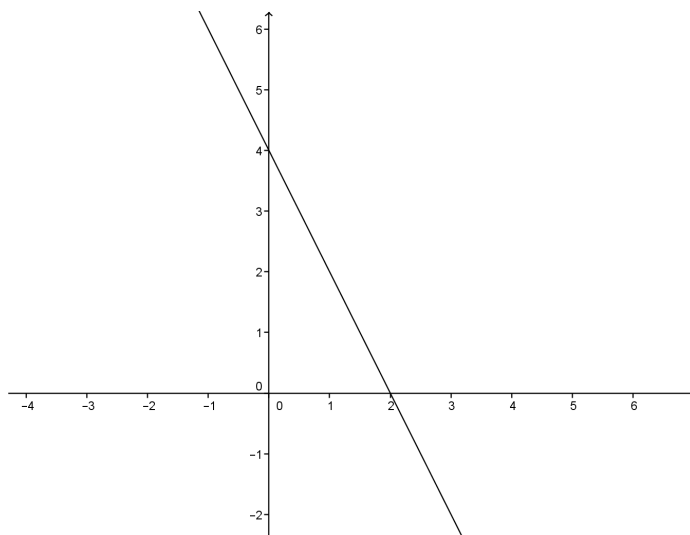

6.

Příklad 2 Níže jsou zadány funkce grafem. Pokuste se je pojmenovat (o jaký typ funkce se jedná) a pojmenujte graf daných funkcí.

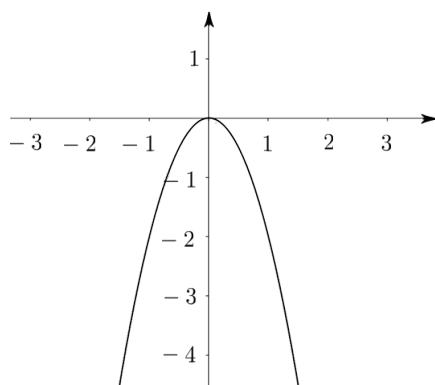
1.

Jedná se o funkci:

Grafem je:

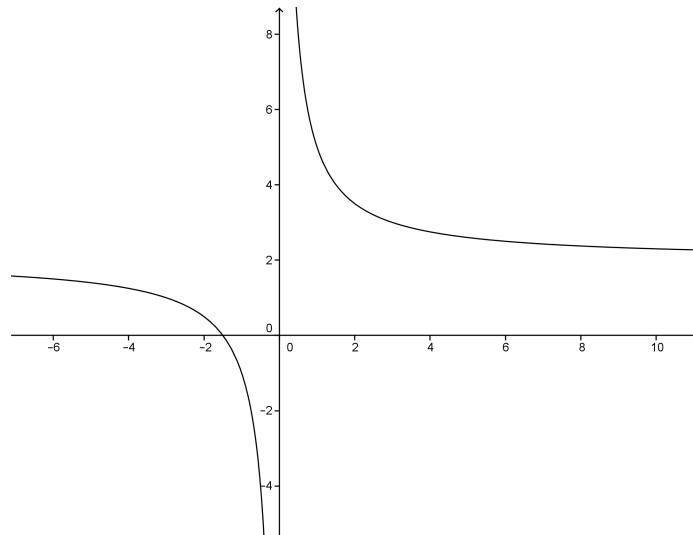
2.

Jedná se o funkci:

Grafem je:

3.

Jedná se o funkci:

Grafem je:

Příklad 3 Máme funkci $f(x) = 2x + 3$. Znázorněte tuto funkci grafem a určete průsečíky s osou x a osou y . Pokuste se najít alespoň jeden konkrétní děj/jev, jehož průběh by mohl být popsán takovouto funkcí a popište jej. Pro konkrétní děj/jev diskutujte definiční obor s ohledem na konkrétní situaci.

Příklad 4 Pokuste se vysvětlit následující pojmy. Poté napište příklady funkcí, které splňují uvedené vlastnosti.

1. rostoucí funkce

příklad funkce, která je rostoucí na celém definičním oboru:

2. klesající funkce

příklad funkce, která je na části svého definičního oboru klesající a na části rostoucí:

3. maximum/minimum funkce

příklad funkce, která má jedno lokální maximum v bodě $x = 0$:

4. funkce je periodická

příklad funkce, která je periodická:

Příklad 5 Vysvětlíte, kdy je funkce lichá a kdy je funkce sudá. U následujících funkcí rozhodněte, zda se jedná o lichou nebo sudou funkci a zdůvodněte své tvrzení.

1. $f(x) = 2x^2 + 1$

2. $g(x) = -1.75x$

Může existovat funkce, která není ani sudá ani lichá? Pokud ano, napište příklad takové funkce a zdůvodněte.

Příklad 6 Pokuste se vysvětlit, jakou funkci nazýváme prostou (tj. uveďte, kdy je funkce prostá). Z následujících funkcí vyberte funkce, které jsou prosté a zdůvodněte to.

1. $f(x) = -3x^2 + 2x - 1$

2. $g(x) = 3x + 5$

3. $h(x) = \frac{1}{x} + 3$

Příklad 7 Vysvětlete, co je inverzní funkce k dané funkci. K funkci $g(x)$ najděte funkci inverzní $g^{-1}(x)$. Určete definiční obor a obor hodnot původní funkce i inverzní funkce a obě funkce zakreslete do jednoho grafu.

$$g : y = \frac{-x + 4}{3}.$$

O jaké typy funkcí se v tomto případě jedná? V jakém vztahu je graf funkce $g(x)$ vůči grafu funkce inverzní $g^{-1}(x)$?

Příklad 8 Napište vždy alespoň jeden příklad funkce, která je:

1. lineární a neprochází počátkem, tedy bodem $[0, 0]$:
2. kvadratická a nemá minimum, prochází bodem $[0, 2]$:
3. lineární a klesající na celém definičním oboru:
4. klesající a nemá definiční obor celé $\mathbb{R}$:

Příklad 9 Nakreslete graf níže uvedené lineárně lomené funkce $f(x)$ a určete její vlastnosti (definiční obor funkce, obor hodnot funkce, funkce je/není prostá, sudá/lichá funkce, je/není periodická, souřadnice průsečíků s osou x a y , rostoucí/klesající funkce).

$$f : y = \frac{-4x - 7}{2x}.$$

Příklad 10 K níže uvedenému grafu funkce napište její funkční předpis. O jaký typ funkce se jedná?

